

Konferencja nr 3 - BEZPIECZEŃSTWO STRAŻAKÓW W DZIAŁANIACH RATUNKOWYCH, Akademia Pożarnicza w Warszawie

"Wstępne wyniki badań dla środków ochrony indywidualnej poddanych w symulowanych warunkach zdarzeniom radiacyjnym".

Bezpieczeństwo strażaków w działaniach ratowniczych

Wstępne wyniki badań dla środków ochrony indywidualnej poddanych w symulowanych warunkach zdarzeniom radiacyjnym.

Agnieszka Adamus-Włodarczyk¹, Emilia Irzmańska¹, Katarzyna Majchrzycka¹,
Agnieszka Brochocka¹, Sylwia Krzemińska¹, Grzegorz Owczarek¹,
Magdalena Długosz-Lisiecka²

¹Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
²Międzyresortowy Instytut Techniki Radiacyjnej Politechniki Łódzkiej

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Promieniowanie jonizujące

Promieniowanie jonizujące to rodzaj energii uwalnianej przez atomy. Jest to efekt promieniotwórczości, czyli spontanicznego rozpadu atomów. Nazywa się je radionuklidami, czyli niestabilne pierwiastki, które na skutek rozpadu emitują promieniowanie jonizujące.

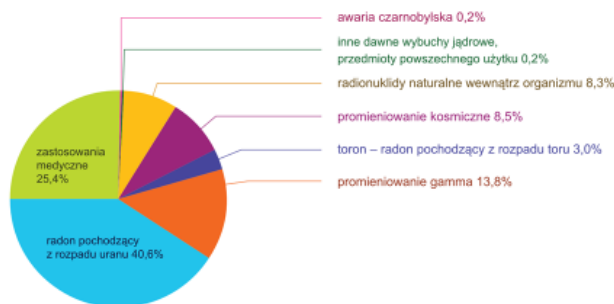
Występuje ono zarówno naturalnie w przyrodzie (źródłem jest gleba, powietrze i woda), jak i jako efekt uboczny działalności człowieka, czyli między innymi przy wytwarzaniu energii jądrowej.

Człowiek nieustannie poddawany jest promieniowaniu jonizującemu, które jest wytwarzane przez różnego rodzaju urządzenia, a przykładem może być lodówka, bramka na lotnisku, czy aparat rentgenowski.

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Promieniowanie jonizujące

(źródło: Państwowa Agencja Atomistyki – 2008)

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Promieniowanie jonizujące

Rozkład dawki promieniowania w Polsce na poszczególne składowe	
0,00007 mSv	Dawka otrzymana przy przechodzeniu przez bramkę na lotnisku
0,002 mSv	Średnia roczna dawka dla mieszkania w pobliżu elektrowni jądrowej
0,0037 mSv	Dawka otrzymana w trakcie lotu Los Angeles - Nowy Jork
0,14 mSv	Dawka otrzymana przy prześwietleniu klatki piersiowej
0,9 mSv	Średnia skumulowana dawka życiowa dla całego ciała, jaką otrzymał statystyczny Polak po awarii w Czarnobylu
2-4 mSv	Dawka otrzymana przy badaniu mammograficznym
50-100 mSv	Dawka otrzymana przy tomografii komputerowej całego ciała
400-700 mSv	Średnia roczna dawka w przestrzeni kosmicznej

Źródło: CIOR Annual Report

Statystyczny Polak otrzymuje rocznie ok. 3,30 mSv (dane: Państwowa Agencja Atomistyki), z czego 2,45 mSv (prawie 75%) pochodzi od źródeł naturalnych.

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Zdarzenie radiacyjne

Zdarzenie radiacyjne definiowane jest w ustawie Prawo Atomowe z 2000 roku jako nietypowe sytuacja lub zdarzenie z udziałem źródeł promieniowania jonizującego, skutkiem którego może być możliwość przekroczenia dawek granicznych dla pracowników lub ogółu ludności. W konsekwencji zdarzenie takie wymaga podjęcia pilnych działań interwencyjnych w celu złagodzenia poważnych, niepożądanych skutków dla zdrowia i bezpieczeństwa ludności, jakości życia, mienia lub środowiska lub zmniejszenia ryzyka.

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Rodzaje promieniowania jonizującego

$${}^A_ZX \rightarrow {}^4_2\text{He} + {}^{A-4}_{Z-2}Y$$

α

Przemiana beta plus

$${}^A_ZX \rightarrow {}^0_{+1}e + {}^{A}_{Z-1}Y + {}^0_0\nu$$

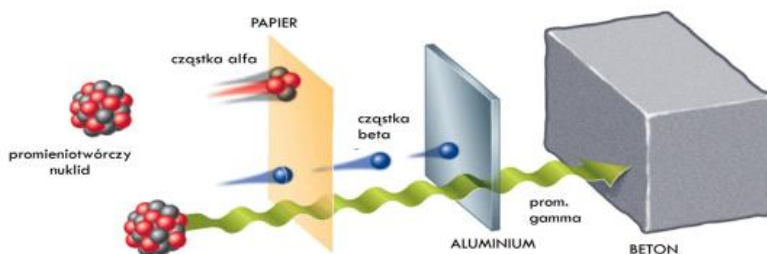
β^+ *neutrino*

jądro

promieniowanie gamma

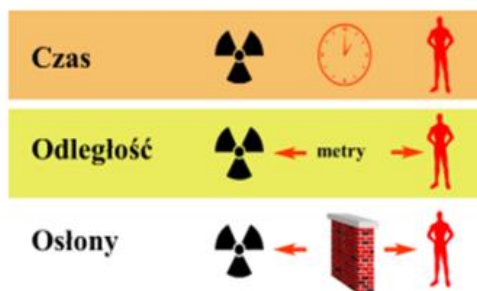
Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Oslony przed promieniowaniem jonizującym

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Narażenie na promieniowanie jonizujące

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Polimery - odporność radiacyjna

Promieniowanie jonizujące indukuje w materiałach polimerowych i włóknach wolne rodniki prowadzące do:

- Procesów degradacji i sieciowania
- Pęknięć łańcucha głównego makrocząsteczki – zmniejszenia masy cząsteczkowej
- Uwolnienia produktów gazowych
- Pojawienia się polarnych grup funkcyjnych
- Zmętnienia materiału
- Żółknięcia materiału
- Pogorszenie właściwości mechanicznych

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Metodyka badawcza

Akcelerator elektronów EB

Izotop Ameryku-241 (^{241}Am)

Komorę radiacyjną z początkową aktywnością źródeł promieniowania Co-60 2200 TBq (60 kCi)

Międzyresortowy Instytut Techniki Radiacyjnej Politechniki Łódzkiej
Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

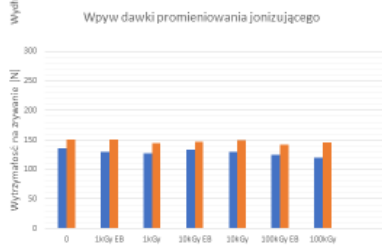
Materiał badawczy

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Tkanina poliestrowa pokryta tworzywem PVC

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Tkanina Tychem®

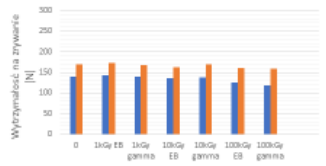
Materiał tekstylny

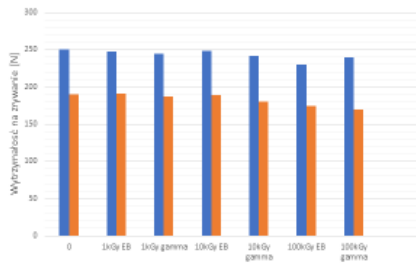
Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Skóra

Kauczuk butylowy

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Skóra

Wnioski

- Wstępne badania nie wykazują negatywnego wpływu promieniowania jonizującego na trwałość środków ochrony indywidualnej.
- Promieniowanie jonizujące nie znacząco obniża parametrów mechanicznych środków ochrony indywidualnej.
- W dalszych etapach prac planowane są szczegółowe badania strukturalne badanych materiałów.

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023

Prezentacja promuje prace realizowane w ramach VI etapu programu wieloletniego pn. „Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy”, finansowanego w zakresie zadań służb państwowych ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

zadanie nr 1.ZS.07

pt. „Wpływ promieniowania jonizującego na trwałość środków ochrony indywidualne”

Koordinator Programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy

Warszawa, Akademia Pożarnicza 17-18.10.2023